

Uredništvo i uprava  
ZAGREB, MASARYKOVA 28a  
Telefon 67-80  
Uredništvo in uprava  
za Slovenije in slovenski del  
Južne Krajin  
LJUBLJANA, Erjavčeva 4a

# ISTRU

**SIMON  
GREGORČIČ**

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVENSkih EMIGRANATA IZ JULJSKE KRAJINE

## OB ODKRITJU SPOMENIKA

# SIMONU GREGORČIČU

### Pesnik slovenske narodne borbe

Slovsstvena zgodovina predelavlja Simona Gregorčiča kot nežnega, prefinjenega lirika, pesnika milino verza in muzikalnosti jezika. Pomen takega Gregorčiča v razvoju slovenske kulture ne bo ugasnil, dokler bomo to kulturo gradili. Tudi ne bo zmanjšan pomen njegovega nepomirljivega, izredno težavnega boja za človekovo osebno svobodo, ki ga je bilo biti njemu, prosvetljenemu slovenskemu duhovniku, proti mračnjakom in zagriženim, želečim, da bi ostalo dobro in verno slovensko ljudstvo vedno lo v očaj najprimitivnejšega miselnega in čustvenega življenja, ki so mu ga bili pripravljeno dovoljevati. Vse je bilo za njegovih dni kot je danes. Enake temne sile so ustvarjale javno življenje na Slovenskem in mu dajale, s trditvijo, da jim tako ravnanje narokujejo skrb za večnostno življenje, ozkoj, ki je bila slovenskemu narodnemu razvoju škodljiva. Pesnika Gregorčiča in Gregorčiča borca za osvoboditev človeške duše, bi rabili in cenili danes. Toda še preko teh vrednosti se dylga za neosvojen narod dragocena vrednost pesnika slovenskega narodnoštnega boja, kakršna je bil Gregorčič.

Visoko gori pod Krmom se je rodil malemu slovenskemu kmetu sin, ki je nosil v svojem srcu navezanost na svojo drago zemljo enako kot jo je nosilo vse ljudstvo. Drago tembolj, ker je bila ogrožena. Sin je zapustil očetov dom in šel v šole. Postal je duhovnik in se naučil z darom, ki sta mu ga dali narava in izobrazba, preživati čustva svojega preprostega ljudstva v pesem. V letih, ko je hodil med svojim ljudstvom, vprašanja niso bila kot so danes. Slovensko ozemlje ni bilo razkosano med tri države, toda bilo je področje oblasti, ki ni bila oblast slovenskega ljudstva in ne izvajena v njegovem imenu. Kmet v uradu svoje države ni mogel povedati v svojem jeziku, kaj ga teži in po kaj je prišel. Naloga uradov je bila, da spravljajo bogastvo in koristi njegove zemlje in morja ob njej v tujo državo in tuji družbi, Avstrijcem. Toda po zemlji ni segal le avstrijski Nemec, ki jo je imel v oblasti, temveč tudi Italijan. V škodo domačega ljudstva je Nemec v soški dolini in vzdolž morake ohale raje podpiral še drugega tuca, kot pa Slovence. Trpljenje, ki ga je čutilo v takih razmerah slovensko primorsko ljudstvo, je znal Simon Gregorčič zajeti v besedo in ji dati obliko, ki on, ko je bila enkrat izgovorjena, ne bo nikdar več zgubila: znal ga je izraziti v pesmi. Otroci se jo uči v šoli, da se nauči iz nje lepote in gibkosti svojega jezika, toga zapomni si v obnem njeno misel in vsebino, ki hoče odslej bogastvo njegove duše. Ko se to dogaja od generacije do generacije, prehaja Gregorčičev izraz v narodno last in množice doživljajo narodnostno borbo kot jo je doživljal on.

Lirik kot je bil, je ni slika v realističnih dejanjih in konkretnem dnevnem življenju, temveč v abstrakcijah pesniške podobe. Pogosto je porabil zato zanjo celo primere iz tujih narodnostnih bojev, bolgarskih ali srbskih, ki so bili glasnejši kot slovenski in znanejši v svetu po dejanjih. Prav sposobnost, s katero je znal nad dnevnimi dogodki risati boj slovenskega primorskega ljudstva v najčistejši lirični obliki, zgolj z orisom čustev in ne dogodkov, daje njegovim pesnim načrtovanju značaj. Ta sposobnost se veže z drugo; ki je zanj značilna, vizionarnost. Dobro desetletje po njegovi smrti (umrl je v pozni jeseni 1906.) se je začelo za tretlino slovenske zemlje, kar je napovedal za svojo soško dolino. Je privedel konflikt, ki je moral priti radi železnih zakonitosti razvoja narodov, ali ga je videl v svoji občutljivejši čuvatenosti pesnika? Go-

Krasna si, blistra hči planin,  
Brdká v prirodni si lepoti,  
Ko ti prozórnihi globočni  
Nevihite temne srd ne móti,  
Krasná si, hči planin!

Gorjé, da daleč ni ta dan!  
Nad tábo jasen bo obhók,  
Krog tobe pa svínčena toča,  
In dež krvav in solz potók,  
In blisk in grom, — oh, bitva vroča.  
Tod sekla bridka bodo jekla,  
In ti mi boš krvava tekla:  
Kri naša te poilla bo,

### SOČI

Sovražna te kalila bo!  
Takrat se spomni, bistra Soča.  
Kar gorko ti srce naroča:  
Kar bude stranjenjih vodá  
V oblakih tvojege neba,  
Kar vode v tvoih bo planinah,  
Kar bude v cvetnih je ravninah.  
Tačas podvri vse na dan,  
Narasti, vskipi v tok strašan!  
Ne stískaj v meje se brégov,  
Srdita čez branove stopi,  
Ter tuje, zemlje — lačne, vtopi  
Na dno razpenjenih valcov!

SIMON GREGORČIČ

## SIMON GREGORČIČEV SPOMENIK

Radi odkritja spomenika blagopokojnemu Viteškemu Kralju Aleksandru I. Zedinitelju na Raketu dne 5. t. m. smo morali preložiti proslavo našega vzor. pesnika S. Gregorčiča NA 8. SEPTEMBER.

Spored slavnosti ob odkritju spomenika S. Gregorčiču:  
Slavnostno odkritje S. G. spomenika na Napoleonomem trgu V LJUBLJANI BO TOREJ 8. SEPTEMBRA T. L.

Sodelujejo Hubadova župa, godba »Sloga«, zbor slovenskih narodnih noš, mnoge nacionalne organizacije, emigrantska udruženja širom svobodne Jugoslavije itd. Spored obsega predpoldansko slavnostno odkritje in popoldansko proslavo na Taboru.

### I. PREDPOLDNE OB POL 11 URI NA NAPOLEONOVEM TRGU

1. Godba »Sloga«: Smetanova Overture iz opere Libuša;
2. Slavnostni govor predsednika Soče dr. Dinka Puca;
3. Ferjančič Fr.: Tone sonce, tone. Poje Hubadova župa;
4. Prevzem spomenika po zastopniku mestne občine;
5. Državna himna;
6. Nedved A.: »Nazaj v planinski raj«. Poje Hubadova župa;
7. Polaganje vencev in cvetja po zboru narodnih noš in zastopstvih društev;
8. Hči Slovani.

### II. POPOLDNE OB 16 URI VELIKA NARODNA PROSLAVA NA TABORU

z najprejstrijm podrobnim programom, ki je že v delu radi prilaševanja mnogih pevskih zborov in nacionalnih udruženj.

Na dnevnem redu so:

Zbor (vseh slovenskih narodnih noš; Telovalne simbolske vaje po recitaciji Gregorčičevih pesni izvaja Sokolsko društvo Ljubljana II iz šiske. Petje raznih pesmi po S. Gregorčičevem tekstu;

Deklamacije Njegovih pesmi; Istrski plesi s spremljevanjem narodne godbe v narodnih nošah; Narodna kola; Srečolov z mnogimi dobitki; Pošta z razglednicami narodnih noš; Prosta zabava itd. Vstopnina k popoldanski proslavi samo 5.— Din. Ves čisti dobiček se porabi za S. G. spomenik.

Društvo Soča-Matica v Ljubljani prosi vsa bratska društva širom domovine, da ji javijo z dopisnico svojo udeležbo s številom članov, pevecv, praporov, deputacije, narodnih noš itd., da bo mogoče urediti točno razporedbo pred spomenikom in pri popoldanski proslavi.

Spomenik je že skoraj dovršen in vzbuja veliko zanimanje ljubljanskega občinstva, ker je res odlično delo naših umetnikov arh. prof. Plečnika in mladega nadarjenega kiparja Zdenka Kalina. Ko bude palača vseučiliške knjižnice povsem zgrajena in pred njo urejen prostor, bo lični spomenik najlepši okras Napoleonovega trga s spomeniki naših skladateljev vred pred Glasbeno Matico.

V častnem odboru za odkritje S. Gregorčičevega spomenika, pod predsedstvom mojstra naše besede Otona Župančiča, so zbrani mnogi naši pesniki, pisatelji, prosvetni delavci in delavke pod vodstvom dvorne dame Franje Tavčarjeve.

riško ljudstvo je za življenje ljubilo svojega slavnika, kot je dobil vzdevek Gregorčič, danes se slovensko ljudstvo za to čaka k njegovemu delu, ker je bilo to delo napoved njegove usode, kot mu jo je danes v vsej grenkosti življenja živiti, a je obenem že tudi pogled preko tega trpljenja. Svojo vero krepi z nezlomljivo strastno njegovo vero v čas, ko bo slovensko ljudstvo na svoji zemlji svoj gospod in bo v miru z ostalimi narodi gradilo svoj lastni narodni dom, da doprinese tudi ono svoj delož k civilizaciji, miru in napredku v Evropi. Res ustvarjajo danes življenje Evropski drugi faktorji kot narodi, ki nad vse žele miru, med katerimi po težnjah za mirom ni zadnji dvomilijonski slovenski narod, razgnan med vrsto držav. Toda ali bi mogla Evropa prenašati neprestni strah in vedno nove grozde? Kaj se ne bo zgodilo, kot se je zgodilo še vedno v zgodovini, da je v tremolkih, ko je postajal vpliv razdiralnih sil največji, srečala s svojih ram reakcijo in dala živeti svobodni in resnici, ki sta potolčili zopet za korak dalje razvoj človeštva na poti k dostojnemu, narodnostno in socialno pravičnejšemu življenju?

Kaj bi bil Simon Gregorčič, če bi živel, danes? Njegovo življenje in delo nam odgovorjata na to vprašanje. Govorita, da njegova

usoda ne bi bila drugačna, kot je usoda njegovega ljudstva. Pesem, olegična in tožna v dobi, ko ljudstvo še ni bilo narodnostno toliko prebujeno, da bi do vseh podrobnosti čutilo ponizanje politične odvisnosti kot tudi ni čutilo velike socialne krivice, ki je bila danes, ko je ljudstvo neprimerno prosvetljenije in jo njegovo trpljenje neizmerno večje, pravi biser v oklepu školjke, trpljenje malega naroda v oklepu velikega imperializma. Primor zavodnega slovenskega inteligenta iz Primorake, duhovnik ki je v službi blagru ljudstva, iz katerega je izšel, pesnik, ki mu je dano, da globlje čuti trpljenje, kot ostali svet, ne bi mogel ravnati drugače kot ostali sredi svojega ljudstva in deliti njegovo usodo.

Zunanje okoliščine bi mu najbrže tako ali drugače dolgo ne dovoljevale tega. Takrat bi si zadal nalogo, da Evropi in svetu z jezikom, ki mu je dano, da hitreje in lažje kot kdo drugi odpira človeška srca, razkriši bolečino, ki jo mora preestajati njegovo ljudstvo — nalogo, ki je danes glavna naloga primorskega pisatelja ali pesnika. Takemu Gregorčiču, pesniku svojega ljudstva, se tudi ob priliki, ko mu postavlja Ljubljana, arce Slovencev, spomenik, ne le Primoraka, temveč vse slovensko ljudstvo klanja globoko, do tal.

## 6 IX 1923 — 6 IX 1937 RODENDAN NJ. VEL. KRALJA



6. SEPTEMBRA navršava Nl. V. Kralj Petar II. četrtnaest godina svoga života. Rodjen 6. septembra 1923. u Beogradu, stupio je na prijestolje iza tragične smrti blagopokojnog Kralja Aleksandra. umorenog 9. oktobra 1934. u Marseilleu.

Odzajan pod brziim okom svoje uzvišene Matke, Nl. Vel. Kralj Petar II. se uspešno sprema za teško dužnost, koje će orimiti svojim punoletstvom.

Nl. Vel. Kralj Petar II. i samom svojom poelavom nastavila slavnu tradiciju Doma Karadjordjevića, kao pramuku legendarnog Karadjordja, unuk Kralja Oslbodilca i sin Kralja Ujedinitelja. Sa tragično prekinutim djetinjstvom smrću svoga Oca, naš mladi Kralj mora u svojim najvedrijim godinama života da nosi težak teret budućeg vladara Jugoslavije, spremajući se najsavjesnije za svoju vladalačku dužnost.

Iz dna duše pozdravljamo našega Kralja Petra II!

Širite „ISTRU“!

Čitajte „ISTRU“!

Preplaćujte se  
na „ISTRU“!

JOSIP BALIČ:

SPOMIN NA SIMONA GREGORČIČA



SIMON GREGORČIČ

Pesnika Simona Gregorčiča sem vselci visoko cenil, osebo pa sem prišel z njim v dotiko še-le zadnja leta njegovega življenja, a še to le slučajno. Pismo na sem se bil obrnil od njega že meseca decembra 1. 1897. Učiteljeval sem takrat na slovenski šoli v Ločniku in sem hotel o novem letu revnejši in pridnejši učence nekoliko obdarovati. Potikal sem na srca nekaterih rodoljubov, med temi tudi na Gregorčiča. In ne zastojni Dasi živci v skromnih razmerah poslal mi je po nakaznici dva koldinarja z besedami »ad petitionem domini Balič, voščite mi srčno novo leto. Nekaj let zatem sem ga prakar obiskal na Gradišču, kjer me je nad vse prijazno in gostoljubno sprejel. Za nekaj dni po tem posetu sem prejel od njega meseca julija 1902, to-le ljubezljivo pismo:
»Velečeni gospod! Amalija mi je povedala, da sta se zaročila. Dobite pridno, varčno in pošteno ženko. Čestitam vam, a jaz ne vem, odkod enako nastopico dobiti. Zmenila sta se menda, da bi šla v Gorico in da bi se vsa slavnost doli izvršila. Moja želja je, da bodi to pri meni; služila mi je zvesto in nie dolžnik sent. Izprosite vse tri oklice hkratu in določite dan »koncem avgusta. V tem času pozovem v hišo svojo nečakinjo — Siviljo, da Amaliji kaj priredi. O priliki kaj več. Pozdrav od mene in Amalije!.

Kaj sem hotel na tako prijazno vabilo? Uklonil in zahvalil sem se. Hvalčnost me sila, da pri tej priliki omenim, da je poklonil Gregorčič na svojem domu mel več letih žentvenih slavnosti, in sicer v prvem, ko se je bila poročila k Marlinim na Briču pri Ribemberku njegova najmlajša sestra in postrežnica Katarina; v drugo, ko se je bil poročil Alojzij Cebren, ki je bil — mimogrede povedano — Gregorčičeva desna roka pri zidanju hiše na Hribu in pri oskrbovanju posestva sploji; tretje, ko se je omožila pesnikova nečakinja po sestri Neži, gospodična učiteljica Pezpa (živi danes v Ljubljani) z Antonom Možino, učiteljem na Briču; in četrto, ko je stopila v zakon pesnikova nečakinja po sestri Katarini klič. Kristina Cebren, v peto, ko sva se poročila jaz in Amalija Cebren dve 20. avgusta 1902. Ti Gregorčičevi požrtvovalni čini, kakor tudi brezčestnih poseti vabljnih in nevažljnih gostov, ki so se pri pesniku leto za letom oglašali ter bili vselci do roko sprejeti in postreženi, pričajo dovolj o njegovem brezemnem gostoljubju.

Razume se, da sno poskrbeli, da ni ostal Simon brez postrežnice, Cecilija Cebren, sestra Amalijina, je odpravljala v ta namen svojo službo misonjatoru dr. Sedcu, takratnemu župniku v veliki cerkvi — in je prišla k Gregorčiču na Hrib še pred najino poroko. Služila mu je že pred let in je sedaj ostala pri njem do njegove smrti.

Kakor je bil Simon obljubil, je bil tiste tedne pred najino poroko res potikal k sebi svojo nečakinjo po sestri Katarini Siviljo Helenu, ki je teti Amaliji pomagala pripraviti halo. Za njeno ime je pesnik po Amaliji vložil za plačilo ime v hranilnici 200 koldinarjev, enako vsoto je daroval tudi Amaliji samu.

blago srce ste imeli. Izvolite sprejeti za vse skup mojo srčno zahvalo, a Vseučini naj Vam stotero povrne. Oprostite, da sem tako pozna z odgovorom in da Vam še-le danes pošiljam prepis objubljenne pesnice. Kakor razvidite, je pismu pripisan datum; pesem mi je izročil pok. g. pesnik takoli, ker sem bila ravno takrat pri njem na Gradišču nekaj tednov. Natisnjena najbrž še ni bila, a hrani jo zotovo vič, g. Ivan Vrhovnik v Ljubljani, ker vem, da mu jo je poslal pokojni pesnik sam.

Predmetna pesem se torej glasi:

HELENKI,
moji nečakinji v spomin.
Zlato dete moje,
Dete Ti sanjavo,
Ti si meni blizu
Gledaš pa v daljavo.
Kam? sam Bog ga vedi!
Nič ne razodenš,
Misli, čute svoje
Vse trdo zaklenoš.
Jezik nič ne reče,
Kakor da Ti nem je.
Name govoriš,
Tvoje ne umem je.
In oči mi svojih
Nečes Ti odpreti,
Skoz oči Ti v dušo
Mogel bi prodreti.
Te oči sanjave
Meni Ti zapraš,
In le v daljino datjo
Z njimi se oziraš.
Kam? sam Bog ga vedi! —
Morda v dalj bodoče?
Srečo v njih doleti
Ti nebeški Oče!

2. 8. 02. — S. GREGORČIČ.
Leta 1903. je bil Simon pred svoje posestvice na Hribu in se preselil v Gorico, v nekdanjo hišo inrenerja Batističa na Goriščeku, kjer je imel precej udobno stanovanje za skromno natemmino. Vabil je mene in soprogo večkrat, naj ga svelci obiščeva, ko dojdeva v mesto. Jeseni l. 1905. sva ga bila res obiskala. Z veseljem je nam jedi skoro nič okusil. Razgovarjali smo se o tem in onem. Med drugim nama je pravil, da je zgubil že tri noči s sestavo neke nemške pesni, ki jo je bil zložil v proslavo pesnice kraljice rumunške, na vabilo nekega odbora, ki je sklenil kraljici pokloniti album pesni različnih avtorjev, v priznanje njenih zaslug na leposlovnem polju. Ob tej priliki nama je pesnik oddaril lastnorodno izpopolnjeni slavospev na novo posvečenega nadškofa korškega monsig. dr. Sedca. Razume se, da sam za tudi jaz povabil ob slovesu, naj nam obišče na Vrhu sv. Mihaela, kjer sem takrat služboval. Obljubil je, da pride.

PAVEL PLESNIČAR :

REMINISCENCE OB 30 LETNICI ODKRITJA PRVE SPOMINSKE PLOŠČE PESNIKU SIMONU GREGORČIČU

IL.
Krasna septembrska nedelja. V ribemberškem »Brihtov« na precej obširnem trgu med cerkvijo, Kaplanijo in staro šolo, je bilo vsa pripravljeno za sprejem Gregorčičevih čestilcev. Tik pod kapljanjo so postavili že prejšnji dan primerno veliki, z zelenjem in cvetjem okrašen odel, na katerem naj so izvršili bistveni del vse slavnosti. Po lepem jutru so jo dalo soditi, da bo udeležba nenavadno velika. Za z dopoldanskimi vlakci, toliko od goriske kolikor od tržaške strani, so dohajale trume gostov, ki so v prvih popoldanskih urah narasle v večšošoglavno množico. Ko so jo ves in kar spravili po slavnostnem prostoru in so popoldne po klenavnih molitvah pritisnili se domnevi iz cerkve, tedaj se je obširni »Brihtov« napolnil do svojega zadnjega kotička.

Z okna svojega stanovanja, sem gledal vso to množico v neposredni bližini pred seboj. Vse je bilo nenavadno živahno, nekam hrupno in bojujivo. Slutil sem, da je v ozračju nekaj težkoga in da se nekaj pripravlja. Prav zato me ni mikalo doli na trg med množico. Čemu tudi, saj moj pepel ne nastopajo, a imam z okna tako lep razgled čez vso to pisano družbo!

V bližnjem stolpu župne cerkve sv. Urha je odbila ura polštirih in slavnost je pričela. Otvorili so jo cerkveni pevec z Nedvedovo »Našo zvezico. Pa jedva so odpeeli par akordov, ko se iz sredine navzočega naroda izvije množični »Hlej Slovanek, laiko glasno in navdušeno, da so se šibki glasovi odrskih pevcev ob petju tisečglove množice popolnoma izgubili. Sliden prizor se je ponovil pri drugi točki: nastopil je prof. Berbača svojim slavnostnim govorom, toda v istem trenutku zatonil preko trga iz tiseč grl »Hlej bratskoga zagrljajec...« Govornik skuša svoj govor čimprej zaključiti; zavesa pada in odkritje je bilo v hipu izvršeno... Nadalje vati a kako nadaljnjo točko programa bi bilo nesmiselno, ker bi nobena točka ob petju in hrupu razdraženega naroda ne prišla do svoje voljeje. Zato ni kazalo prirediteljem drugega nego slavnost zaključiti in se raziti. Zadnje razočaranje so doživeli še v hotelu Ličen, kjer so jim vse zanje pripravljene

prostoru zasedli tržaški gostje. Tako je narad s prav primerno demonstracijo in na licu mesta obsojil prireditelje za njihovo nekvalficirano postopanje, s katerim so pokazali, da jim je strankarski fanatizem več nego dostojna skupna proslava moza, ki je bil pesnik vseh Slovencev.

Tržaška »Edinost« je imela drugi dan (1907. št. 243) o odkritju sledeče poročilo: »Slavnost odkritja Sim. Gregorčičeve plošče v Ribemberku je za stranko, ki je hotela pod roko proslaviti našega nesmrtnega pesnika — neoziraje se na narodna društva ribemberške okolice — prav klenovno vspeha. Med govorom prof. Berbača so prvi domači sloki otroci, udje med tednov za to pripravljani, z življenjem motili slavnost. Demonstrirali so tudi pevci imenovane trojice. Pri družbi so se jim tudi udje društva »Hlijice iz Trsta. Koncert pri Ličnu so preprečili s tem, da so zasedli prostoro razgrajati in omiko prodajajoči liberarni pevec in na tringem mestu: »Možinovim in Plesničar-Bričovim pevcom je bilo na prosto dano od županstva, da nastopijo z vsemi tremi pesniki, kar sta Možina in Plesničar sprejela, a eta v zadnjem trenutku zopet odpovedala. Cerkevni mladi pevski zbor je nastopil le zato, ker po brejski in vaški pevci v zadnjem trenutku odpovedali sojetovanje.« In zopet: »Sram jih bilo vse skupaj, posebno za znano trojico, ki je ves škandal oranžala in se »Edinost«, ki hvati in korak »revnosti in neoklanosti,« spravili so v Ribemberk tržaško društvo »Hlijice, ki je prišlo »epuklino delat zganjo in tako pomagat lajnemim izpričencem do namena.«

V približno takem tonu so sledili tudi naslednji napadi v goriskem listu na ribemberško učiteljsvo. Da bi vsa ta gonja na zunaj lepše izgledala in pri oblatih morda več zalegla, so nadaljni izbruhi izhajali pod stalnim naslovom »iz uradniških krogov. Kdo naj bi pisal te pamflete, se sicer ni moglo nikoli dognati. Sum pa je padal v veliki meri na ribemberškega slavnostnega govornika, ki je imel takrat veliko besedo v deželi. Pa to še ni bilo vse! Naši prijatelji si pomagali z denunciacijami s pisanimi in nepisanimi — ki jih je kar desetovilo proti nam na goriske okrajno glavarstvo. Sam sem ob neki priliki videl v uradu goriskega okrajnega šolskega sveta kup »Sočinik« številik raznih letnikov, tudi starejših, opremljenih z daljšim dopisom, čes, glejte, vse to je Plesničar nagradil čez ribemberške pristaje SLS, četudi sva bil v Ribemberku komaj dobr leto dni. Seveda, česar niso mogli dokazati prijatelju Možini, to so hoteli naprčiti menim novim. Mimogrede bodi omenjeno, da spata pravkar omenjeni zbraleži »Sočinik« številik v vrsto tistih redkih mojih ribemberških prijateljev, ki — hvala Bogu — še žive. Pred nekaj leti sem ga srečal na Mestnem trgu v Ljubljani. Pa Bog mu grehe odpusti, jaz sem mu jih že zdavnaj, četudi mi je marsikatero bridko prizadejal!

Na koncu »končev« so prijatelji iz nasprotnega tabora vendar-le dosegli svoj namca. Z dolgotrajnim drezanjem pri nadležnih šolskih oblastih so spravili trojico ribemberškega učiteljsva v disciplinarno preiskavo, ki se je vlekla skozi dolge mesece, da je šla na živce nam pa tudi gospodi na goriskem okrajnem glavarstvu, kjer sta takrat vedrila in oblačila dvorni svetnik prof. H. Atems, poznarji deželni predsednik kranjski in šolski nadzornik Fran Finšgar. Pa vsa čast črna uvidevina državnima funkcionarjema! Videla sta, da se nam godi krivica od strani tiska SLS ter nam navetorila tožbo proti listu »Gorice«. To smo storili. Zadevo smo izročili dake že pok. advokatu dr. Josipu Levpu-Beneš, ki jo je prav sprmetno izvedel do ugodnega konca.

Dne 2. junija l. 1908 je prišlo do obravnavne pred porotnikom kot »skovnim sodiščem v Gorici. Odgovornega urednika »Gorice« je zastopal danes tudi že pokojni »advok« dr. Plesničar. Dostoj tako hucviti in nasproti-kom je pred poroto dvajano, kjer je takal senat pod predsedstvom deželnega sodnega svetnika, danes še živčevca Matije Rutarja, obidvino znanjalko poguma in do predlagali poravnavo. Po sporazumnem dogovoru smo na poravnavo pristali pod pogoj: »Gorice« plača vse doslej nastale stroške ter da obklevanosti trojico primerno zaodbešev in obliki izjave, ki naj jo list prinese v prvi prihodnji številki, kar se je zgodilo v št. 46 dne 9. junija 1908. Le-ta izjava se je glasila: »Podpisano uredništvo »Gorice« je izjavila, da sta bila članka »Odkritje S. Gregorčičeve spominske plošče v Ribemberku in »K poročilo o odkritju ribemberški slavnosti« v št. 73 »Gorice« z dne 3. septembra 1907, v kolikor se tičeta ga učitelje Pavel Plesničar, Anton Možina in Josip Bric, objavljena na podlagi napadne informacije in obzljave in preklicuje vse žaljive na njihov ugled. V Gorici, 9. junija 1908. Za uredništvo: dr. Franc Pavličič.«

Po 30 letih lahko mirne duše izpovem, da nam že od prvega početka ni bilo za kake sodniško obsodbo naših nasprotnikov, pač pa smo hoteli obrekovalce spraviti v pravnemno izjavo na kolena, kar se nam je popolnem obsegu posrečilo. S tem smo se pa tudi izmotali iz disciplinarne preiskave, kar je bilo za nas trojico največježanje, saj smo pač dovolj časa zvidavali in končno prav temeljito videli, da Gregorčičeva spominska plošča na ribemberški kaplaniji!

Pri kraju sem! Mene je po dveh letih službovanja v Ribemberku še tisto leto odneslo v Adlovdino; tovariš-Bric je prišel nekoliko kasneje v rojstni mu Dornberg in po vroomih ribemberških solncem je ostal Možina sam, toda pogumno vztrajajoč na braniku, on, neustrašni borec za pravico in resnoljubi Zastavka, je še-le velika narodna katastrofa koncem l. 1918, da je polagoma hiral in naposled padel v prcdognjdi grob (28. maja 1927.) na rojstnem domu na Briču. Časten mu spomin!

Taki so torej spomini, ki me še danes po preteku tolike let tako tesno vežejo na tisto Gregorčičevo odkritje v Ribemberku in to posebej bridko priklopke in izgubljeno polnoljubi Zastavka, ki se je le velika narodna katastrofa koncem l. 1918, da je polagoma hiral in naposled padel v prcdognjdi grob (28. maja 1927.) na rojstnem domu na Briču. Časten mu spomin!

Drugače je seveda tudi v ribemberškem »Brihtov«, kjer se boš zaman oziral po spominski plošči Gregorčičevi.

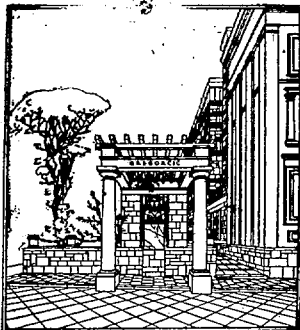
In slednjeje: Spomeniku, ki ga bodo približno dni postavljali »Sočinik« velikemu pesniku proroku v Ljubljani, čelini srečnejše usode, kakor eta jo imela njegovi dve predhodnici tam prek — v domovini. Glasen in svařilen klic naj bo, ki naj narod družji v skupno obrambo proti skupnemu sovražniku!

V približno takem tonu so sledili tudi naslednji napadi v goriskem listu na ribemberško učiteljsvo. Da bi vsa ta gonja na zunaj lepše izgledala in pri oblatih morda več zalegla, so nadaljni izbruhi izhajali pod stalnim naslovom »iz uradniških krogov. Kdo naj bi pisal te pamflete, se sicer ni moglo nikoli dognati. Sum pa je padal v veliki meri na ribemberškega slavnostnega govornika, ki je imel takrat veliko besedo v deželi. Pa to še ni bilo vse! Naši prijatelji si pomagali z denunciacijami s pisanimi in nepisanimi — ki jih je kar desetovilo proti nam na goriske okrajno glavarstvo. Sam sem ob neki priliki videl v uradu goriskega okrajnega šolskega sveta kup »Sočinik« številik raznih letnikov, tudi starejših, opremljenih z daljšim dopisom, čes, glejte, vse to je Plesničar nagradil čez ribemberške pristaje SLS, četudi sva bil v Ribemberku komaj dobr leto dni. Seveda, česar niso mogli dokazati prijatelju Možini, to so hoteli naprčiti menim novim. Mimogrede bodi omenjeno, da spata pravkar omenjeni zbraleži »Sočinik« številik v vrsto tistih redkih mojih ribemberških prijateljev, ki — hvala Bogu — še žive. Pred nekaj leti sem ga srečal na Mestnem trgu v Ljubljani. Pa Bog mu grehe odpusti, jaz sem mu jih že zdavnaj, četudi mi je marsikatero bridko prizadejal!



VEČER

SIMONA GREGORČIČA U ZAGREBU



Novootkriveni spomenik Simona Gregorčiča u Ljubljani

Prigodom 30 godišnjice smrti Simonu Gregorčiču održala je omladinska sekcija društva 'Istrac' u Zagrebu 28. augusta u 8 sati na večer u društvenim prostorijama članski sastanak s predavanjem i recitacijama, koji je bio posvećen Simonu Gregorčiču, goriskom slavetku.

Predavanje je održao Boris Pegan. U svome je predavanju Pegan istakao život i rad Simona Gregorčiča.

Gregorčič je najpopularniji slovenski pjesnik. Njegove se pjesme i danas cijene i rado se pjevaju. Simon Gregorčič je sin siromašnih roditelja koji su imali malo gospodarstvo. Djetinjstvo provodi u rodnom mjestu. On je svoj kraj jako zavolio. To najbolje vidimo u njegovim pjesmama, gdje je opjevao idilični i planinski život svoga kraja. Pošto je bio siromašan, odlučio da se posveti svećeničkom zvanju. Gregorčiču se kao svećeniku pružila prilika da vidi kako živi naš narod, tj. seljak. Vidio je nepravdu koja se čini našem narodu — seljaku. Tražio načina kako bi svom narodu pomogao. Ali od starijih niko ga ne razumije. Njega razumije samo omladina, koja je s oduševljenjem čitala i pjevala njegove pjesme, te ga je s punim pravom nazvala 'gorički slavetke', a njegovu zbirku pjesama »Zlatna knjiga«. Omladina ga veliča, a njegovi pretpostavljeni proganjaju. Biskup Antun Mahnič je oštro napadao Simona Gregorčiča i njegove pjesme. Biskup je čak i naziranjem Gregorčiča i njegove pjesme proglasio kao protivno katoličkoj vjeri. To, pa hrlega za svakidašnji život tako je Gregorčiča ojadilo, da je izgubio volju za pjesničko stvaranje. Gregorčič se povukao u zatijež i živio je kao »kmet-poet« na svojem malom imanju. Budući da je bio bolestan, bez ikakve liječničke pomoći, prešao se 1903. godine u Goricu, gdje umre 1906. godine.

Osnovna misao u njegovim pjesmama je dužnost, saučestje za narod koji trpi, velika težnja za domaćim bregovima, za izgubljenom sveskom i djetinjstvom idiličnom sveskom, sve to zavjelo bolom govjeka, koji se prevario u svojim idealima, u svijetu i u ljudima, pa duboka i neslomljiva ljubav za pogazani slovenski narod i za cijelo čovječanstvo.

Nakon predavanja, koje je bilo pažljivo saslušano, recitirao je Pirih nekoliko pjesama Simona Gregorčiča. Nakon vrlo uspjele recitacije razvila se vrlo lijepa diskusija.

Članski sastanak je bio vrlo dobro posjećen, što nam opet služi za dokaz da se istarska omladina opet probudila i da je započela aktivnim radom. (d 1-16).

ZBRANI SPISI DR. KLEMENTA JUGA

V založništvu Planinske matice v Ljubljani so izšli »Zbrani spisi« pokojnega filozofa dra Klementa Juga, našega rojaka, doma iz Solkana pri Gorici, ki je 11. avgusta 1924 tragično končal svoje življenje v severni italijanski steni.

Knjiga obsega poleg načelnega članka »O smrti alpinazma« začetiški opis ture »Trije krti v sneegu« in serijo planinskih vtisnov »Na Jalovce«, »Plezalne ture v zgodnjih Julijskih in Karnijskih planinah« ter »Zadnje plezalne zapiske«. Knjigi je narisan uvod pokojnikov prijatelj dr. Vladimír Bartol, ki je posvetil spominu pokojnega Jure že več svojih leposlovnih spisov. S to knjigo se mladega človeka in misleca kremenitega značaja in močne volje, ki bi nam, če ne bi bore prezgodaj terjale njegovega življenja, dal še veliko delo o planinah, na katere je bil navezan z vso svojo dušo.

Knjigo našega rojaka priporočamo našim čitateljem da si jo nabavijo, in se nam oddolžijo spominu tako zgodaj in tragično preminulega slovenskega ideologa. (Agis).

Naš narod v Julijski Krajini

PO NEMŠKIH PUBLIKACIJAH

Nemci sami se vedno hvaljivo po svetlu, češ da so silno stvarni in temeljiti v svojih spisih in delih, in še vedno se dobi med nami ta ali oni, ki veruje celo bolj tej nemški »temeljitosti« kakor lastnim očem in ušesom. Kako je zadnja v resnici, ve vsakdo, ki je nekoliko točneje proučeval te nemške spise in razprave, dasti pa one iz povojne dobe. Toda rekord v netočnosti ima gotovo pravkar izšli Brockhausov atlant (Der Brockhaus Atlas, Die Welt in Bild in Karte), ki ga je izdala sicer znano založništvo »Brockhaus« v Leipzigu.

Ne moramo se niti dotakniti posebnosti v tem atlantu, ki jasno pričajo o njegovih tendencijah in velenjski propagandi. Tako je n. pr. na kartah 104 do 107, ki prikazujejo industrijo v Srednji Evropi, vse ozemlje, kjer živajo Nemci, belo v nasprotju z ostalim ozemljem, ki je črkan. Nemško ozemlje na teh kartah obsega poleg Nemčije tudi vse Avstrijo; veliki del Češke, Švice in Italije, razne predelje Poljske, in Francoske ter ves Luksenburg. Seveda je vključen tudi trikotnik ob Dravi na jugoslovanskem ozemlju. Še bolj zaničljiva je karta 109, ki predčuje prometne ceste v »Deželah Nemške države«. Kot tako kaže sta vsaj po barvah prikazane tudi Avstrija in večji del Švice.

Naravnost preseneča pa štatalna karta 120-121, ki prikazuje, kako je nemstvo razširjeno po svetu. Gorji opisano nemško ozemlje je pobarvano in lezavno rdeče. Tudi skoro ravno tako nemško izgleda tudi vse ozemlje Jugoslavije, posebno še ves hrvatski in srbjski del.

Spričo tako »temeljitosti« in »točnosti« knjige se ne smemo čuditi, ako je vsa jugovzhodna Srbija celo še tostran Niša bolgarska. Tudi izkazuje ta karta

samo na jugoslovanskem ozemlju in v sta popolnoma hrvatska otoka Krk in Cres.

Docela nasprotno priča karta 254 (Razdelitev jezikov v južnovzhodni Evropi). Tudi po tej karti je istra po večjemu del italijanska, docela italijanska pa sta otoka Cres in Krk kakor sicer tudi večina otokov Dalmacije.

Da gre pri tem v glavnem za skrajno površnost in malomarnost izhaja najbolje iz dejstva, da ima atlant še eno karto, namreč karto 204 (Jeziki v Alpah), ki prikazuje jezikovne prilike v Julijski Krajini po dejanskem stanju. Od knjige, ki hoče veljati za resno in ki bo bržkone šla po svetu, bi moral pričaovati večjo točnost in temeljitost. Žal pa vse te pomanjkljivosti ne bodo preprečile, da ne bi knjiga stala na vidnem mestu v izložbah naših knjižarn. Da, Nemci so bili res temeljiti, temeljiti namreč o obdelavi našega duha, tako da je še-veliko naših ljudi zaverovanih v njihovo nezmožljivost. L. G.

Jezikovna karta Julijske Krajine

V kratkem izide Jezikovna karta Julijske Krajine, ki jo je pripravil naš publicistični osek. Karta bo v merilu 1:300.000 ter bo približno 90 cm visoka in 60 cm široka. Prikazala bo v osmih barvah jezikovno stanje v Julijski Krajini in Zadarski pokrajini po stanju ob ljudskem štetju l. 1921 in po politični razdelitvi razdelitve države ob koncu 1938. Na karti bodo označene pokrajinske sodne in občinske meje. Barva ozemlja posameznih občin ustreza relativnemu številu Slovencev in Hrvatov nasproti Italijanom, Furlanom in drugim. Vell-

kost kvadratov, ki predstavljajo sedeže občin, pa prikazuje absolutno število prebivalcev, tako da ustreza karta vsem sodobnim zahtevam podobnih publikacij. Na robu karte bo seznam občin po pokrajinah z našim imenom in številom italijanskih prebivalcev. Karta izide v hrvaščini in slovenskem jeziku. Oporočamo je danes naša društva in vsa javnost. Prispejmo, da bo cena karti kljub večerjavi litografiji poceni. Podrobnejše podatke prinesemo v ent prihodnjih številk.

Pot v razočaranja

Prisla je ura ko se moras poslojavati od svoje rojstne grude. Težko se odraščam po vsaki materinstvo, po vsakem kamenčku in po vsaki krogli, ki je moj spomin. Treba je oditi. Še enkrat se žalosno ozreš po vsem kar je tvoje. Bliskovito obudiš spomin na tvojo mladost, na prijatelje in znance, na dom in na ves narod, ki ga puščaš za sabo. Odhajaš in v sebi nosiš sledove bojev za svoj rod in svoj jezik. Nisi padel, onemogel si pred tisoč in tisočkrat močnejšim sovražnikom. Ne moreš ostati dalje, vzel si ti vse, si razorožen in prisiljen si v stran, ne, da sebi sešes ampak, da dvigneš plamenico vednosti in vernosti za jutrišnji še huji boj. Greš, da se priključiš trinam onih, ki menja kot ti, čakajo na junaški mejdani da se pridružiš listim, ki kot ti so polni znanosti in vere v osvobodjenje.

Kam? Kam že ne v pristo in svobodno domovino. Saj tam je tvoj veliki dom, tvoja velika mati, ki vada sprejme svoje trpeče sinove v svoje naročje, da jih boš v junastvu, da ji otmeye še one njene sinove po kateri plače in, ki jo komaj znojno.

Komaj prestopiš prag se radostno nazmejiš. Ker si na tleh tvoje tako težko željene domovine. Količko upnija je v tvoj trenofku v lebi in koliko nad, da bi se uresničilo tvoje želje. Prosto dihaš in se razgibaš. Očedeš na vse strani in vse se ti zdi lepo, najlepše kar lahko vidiš. Nikoli ti ni bilo tako. Tu in se ti bi hotel vedeti, to ni se ti stidiš. Hotel bi, da bi ti neprestano govorniki o veliki materini, ki jo tako ljubiš. Nema voljaj dni in prvo naučujoče začne zgovinjati, prijatelji in znaneci utnjajo vsi časa za te, da bi te poslušali, da bi odgovarjali tvojim vprašanjem. Vse hiti po delu in zaslužku. Ti si tudi med njimi in po nekaj dneih se spominš, da ti je treba kruha in strepo. Tu nisi več doma, leter ti je mati pripravila harno sledeno juhe in ti s tem preganjala srbih žolodan.

Tudi ti hočeš dela, hočeš kruha, Pomprajmo, iščeš, pišeš na vse strani, da te usit-

šijo in ti zagotovijo obstanek četudi grenak. Končno, glaj srečo! Pozovejo te, da nastopiš delo. Vesel si in vse žari iz tebe. Kako bo lepo sedaj, kruh imaš, po kruhu pa delo, delo in vedno delo za narod, za one, ki še čakajo...

Predelaviš se na delo. Šof te z ostrim pogledom ogleduje, meri od nog do glave. »Hm, emigranti ste.« Čakaš kaj bo sedaj. »Emigranti, no saj to ti ne bo v škodo, morda pa je še šef še ponosno, ker je svedel tvojo preteklost in te bo tem rajši zaposlil.

»Prilike prihajajo teden, s prvim nastopila služba.« Vrnesh se ob določenem roku, prepričan, da si sprejel. Čakaš na šefa, da ti določi mesto. Pride in te pozove v svojo pisarno. Morda radi navodil si misliš. Dolg in mučen molk. Končno, gospod šef vstane. »Aha, mi Vas ne moremo zaposliti, začne. Teško boste zmagovali naše delo. Potem pa Vaša preteklost, ah, ta preteklost, kaj se pa brigate z gotovimi stvarmi, ki niso za Vas. Veste, moje podjetje je inter nacija in ali o, mi imamo zveze z Avstrijo, Nemčijo... Italijo. Mi se ne moremo kompromitirati. Saj ste še mladi in boste že lepe dražje kaj našel. Pa zapomnite si, ne pakaite se s posli, ki niso za Vas. Vi ste go s t v Jugoslavije.

Odišes, težko zadet. Ranili so to kar ti je najvrednejše. Nočejo vedeti, da je še itoče in lično bratov onstran meje. Ki radi njih tpe. Barantajo, Internacionálni kapital! Ah, da, saj res: denar sveta vlada.

Tovaš in iščeš človeka, ki čuti in misli kot ti. Premišljaš če si ali nisi v Jugoslaviji. Če je to tvoja mati ali mačeha.

Umesu pa ti neprestano brčeno one besede: »Internacionálno podjetje, se ne moremo kompromitirati...«. Še oni ki go spodbujajo, četudi trpe v Jugoslaviji. Imajo denar, kaj jim mora kaj. Quis contra nos?, vzklikajo.

Kako dolgo še?

Dr.

I CIGARETE PROTIV ČEHOSLOVAČKE

Jedan tipičan način njemčevske propagande protiv Čehoslovačke započen je uoči dana.

U tvornici duhana u Dreedenu izrodjuju se cigarete »Sporte« U svaku kutiju prilazna se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tendenciju uperenu protiv Čehoslovačke republike. Jedna slika na primer prikazuje ljudje, kako rade na polju i kako se slika. Do nedavno se te slike bile različitje, ali bez političke tendencije. Sada je stvar drugačija. Sve slike u kutijama imaju političku tend

DROBNE VESTI IZ NAŠE DEŽELE

Iz Ljubljane je prispel v Trst beogradski nadškof mons. Učić. Preočeval je v tržaški škofiji, kjer je bil priljano sprejet. Iz Trsta je odpotoval na Sušak. Prizivno sodišče v Trstu je obsodilo trgovca Ubera Ivana na 6 mesecev ječe in zaprtje trgovine tudi za 6 mesecev pogojno in da se mu ne vpiše v kazenski list, zaradi stečaja. Ker pa je Ueber že plačal in poravnal vse svoje dolgove, mu bi moral kazna odpasti. Toda prizivno sodišče v Trstu je potrdilo obsodbo prve instance. Kasacija v Rimu pa je upoštevala njegov rekurz in razveljavila obsodbo.

V Trstu so se vršile v drugi polovici avgusta velike mednarodne regate. Za tekme se prijavilo poleg najštevnejših Italijanov, tudi mnogo Nemcev, Austrijcev, Belgijcev itd. Iz Jugoslavije je prišel sam kanec Drašković, za jachtu »Polet«, črpal je bilo mnogo drugih jugosl. tekmovalcev najvišjega razreda. V tekmi z jachtami je zmagal kap. Drašković.

Neznanci so napadli 30letnega Kristjana Josipa, ko je ravno prislonil kolo na steno, da bi se podal v gostilno. Udari lo na glavo, da je obležal nezavesten. Dognali so, da ima počeno lobanjo.

U Pobežima i Cesarju kod Kopra je bilo uhanušeno desetak ljudi pod sumnjom da su izviesili tedne noći u Pobežima crvenu zastavu.

Zaradi ponesrečenoga udara s kladivom je bil teško ranjen pri delu Ferluga Roman, star 24 let, doma iz Konkolca. Kladivo je odletelo v čelo in povzročilo veliko rano. Njegovo stanje je nevarno.

Karabinerji iz Sežane so te dni prileli zračnica Miroslava Šcherpa(?), ki je dolgo časa strahoval kraško prebivalstvo. Je to dvajsetleten mladenič, atletski razvit, ki ima med drugimi na vesti ubojstvo Ivana Benčina o katerem smo svojetčasno pisali. Takrat je mislil, da se bo polastil lepe svoje denarja, ker je bil Benčina ravno tistega usodezna dne na sežanskem sefmu in je prodal par volov. Toda zaradi varnosti je pokojnik izročil denar svoji hčeri in je pri sebi obdržal le majhno vsoto. Karabinerji so z veliko vztrajnostjo iskali storilca, preiskali vse gozdove in gnanje, toda zvit tolovaj se jim je znal vedno izmuzniti. Ko so nekako karabinerji obkolili lišo je v zadnjem trenutku ubežal iz njegove popolnoma naz. Drugič jim je vbežal v bližini Boršta, ko se je neljal z motorjem ter streljal na karabinerje.

V Sovodnjah pri Gorici je sofer Guerrino Venturini zletel z avtomobilom, v katerem se je peljala še ona osoba, s ceste v Sočo. Ker je bil avtomobil odprti, sta hitro skočila iz njega in se tako rešila samo z malimi praskami.

Ladislav Pahor iz Sovodnji in Bruno Brumat iz Gorice, uslužbenca pri mehaniki delavci Sacchetti, v Gorici sta dobila težje opekline po vsem telesu zaradi eksplozije bencina.

U predvečerje sv. Cirila i Metodja gorietli su krovovi u Zabcama. Traže se »krivci« na sve strani.

Na križišču pri Ločniku (Gorica) je postal žrtv avtomobilske nesreče 56letnik Anžel Peršič. Ko se je približal avtomobilu, ki vozi med Goricom in Palmanovo, se je Peršiču nenadoma pokvarilo krmilo, nakar ga je podrl blatnik in vrget pod kolesa. V gorški bolnici je kmalu nato izdihnil.

Videnski nadškof mons. Nogara je obiskal Sveto Goro. V Gorici ga je sprejel Margot.

V Saležu pri Zgoniku je gorela hiša Amalije vd. Škrtnj. Poklicani so bili tržaški gasilci, ki pa niso mogli skoro ničesar rešiti, ker je že skoro vse požar vutčil. Škoda je precejšnja.

K zdravniku so je morala zatoči Alojzija Breščakova iz Bat, ker je padla z motocikla. Ko jo je Franc Pisk peljal na motorju v Ravne je Breščakova nenadoma zgubila ravnotežje in padla na tla. Pisk pa tega ni hitro opazil in je vozil naprej, do nekaj kilometrih je videl, da nitva več spremljevalca. Vrnil se je nazaj, pobral Breščakovo in jo peljal k zdravniku. Zadržala je veliko rano na levi nogi in zlomila dva zob.

Goriški grad je sedaj v popravilu. Dela si je ogledal tudi prefekt. Renovirani ga bodo v stari obliki in napravili bodo tudi lepši dostop iz mesia.

Goriškemu podoštatu advokatu Pascaillu je maršal Badoglio poslal telegram ob priliki 21-letnice prevzga Italijanskega pohoda v Gorico. Telegram se začne s tako: »Mučeniška Gorica je neuslišljivi svetnik Italijanstva.«

Od 8-15. avgusta t. l. su umrli v Gorici: Ispavec Amalija 25 let, Faganec Ivan 11 mesecev, Gostiša Antonija pr. Mozetič 66 let, Pavšič Anton 31 let, Dobravec Marija 43 let, Mavrič Andrej 72 let, Hvalica Alojz 47 let, Jurca Josipina 77 let.

V vlak u ki vozil iz Trsta v Gorico je bil otraden potnik Josip Milanič iz Ilirske Bistrice. Ko se je za trenutek oddaljil iz svojega kupeja, so neznanči pretaknili njegov jooič in mu vzeli denarnico s 1.800 lirami. Milanič je tatvino javil karabinerjem v Gorici. Sumi se, da sta ga okradla dva neznanca, ki sta vstopila v vlak v Trstu.

V Škedinju pri Trstu je umrla dne 25. avgusta gđa Josipa Godina, dvodeca po Bernardu Godini, soustanovitelju »Gospodarskega društva« v Škedinju in mati Marije Trebec-Godina, voditeljice vrtnarice blvshega Ciril Metodovega otroškega vrta v Škedinju pri Trstu.

VIJESTI IZ JULJSKE KRAJINE

PODEŠTAT PRODAO OPĆINSKU ŠUMU

Kako je nastojao zaljepiti narod obojenim pločicama u crkvi

Vodice, septembra 1937. — Da se u našoj općini vodi loše gospodarstvo i da naše općinski faktori nastoje, kako bi nam uništili i oduzeli još ono malo, što nam je ostalo, iako su nas do sada do skrajnosti iscrpili, vidi se po ovom slučaju kojek čemo opisati.

Mi smo kraj samog sela imali zasadiju vrlo lipeu borovu šumu, koja je ne samo krasila selo, nego je i štutila od vjetra i drugih vremenskih nepokoda. Ova se šuma protezala uz cestu prema Golcu u dužini od dva kilometara. Šuma je bila zasadijena pred pedeset godina i sačinjavala je veliku vrijednost. Unatoč toga naša lu je općina prodala jednom talijanskom trgovcu, koji ju je posjekao. Kod ovog rada bilo je zaposleno nekoliko naših ljudi i to samo kod

siće, dok za prevoz ovog drveta je lai trgovac upotrebljivao svoje kamione. Situacija je da je neko od naših općinskih faktora imao poderane džepove, jer mi ne znamo, kako se prodala, a ni za koliko svotu ta naša šuma. Da nas seljake naša općina zaljepiti nećim, dala je opet jednom talijanskom poduzetniku postaviti u našu crkvu novi pod od pločica, a te pločice složene u tri boje prikazuju tal. zastavu. Napominjemo da je ovaj novi pod postavljen bez ikakve potrebe, jer naša crkva, koja je zidana pred stotinu godina, bila je popločena od velikih i vrlo lijepo izradjenih kamenih ploča, koje su bile viečije, tako da mi danas trpimo dvostruku štetu, jer pločice, koje su sada postavljene neće biti trajne, a mi ih plaćamo, i izgubili smo onako lijepu šumu.

12.000 lir primankljaja na obćinskom uradu

Prem, avgusta 1937. (Agis). Na tu-kajšnjem obćinskom uradu je bila osem let namješena kot obćinska uradnica neka Milka Trojer, doma iz Trnovca. Še preden je prišla k nam je službovala v Jablanci in je že tam slovela kot ne-moralna deklet, ki ni niti preveč za to skrbela, da bi bilo delo v pisarni v red-u. Toda z močno zaslobno na prefek-turji li je uspelo dobiti prosto mesto na našem obćinskem uradu. Tudi pri nas, bodisi v pisarni bodisi izven nje se je kmalu znašila. Š stadko besedo in pre-trinamo priljznostjo je skušala pridobiti zaupanje naših ljudi, kar ji je deloma tudi uspelo. Vendar so imeli zlasti zad-nje čase obćani večkrat prilike ugotovi-ti, da ji ne smejo prav ničesar verjeti. Ponovno so ostali ljudje samo z oblju-bami, mnogokrat pa tudi brez plačane-ga denarja in brez dokumentov ali kar-koli bi imeli dobiti. Pred nedavnim je odgovelada službo in odšla na Reko, kjer bi se imela poročiti z nekim reškim advokatom. Na njeno mesto v obćinski urad je prišel uradnik, Slovenec, doma iz Knežaka, ki je kmalu ugotovil, ne-rednostni in končno tudi razne priman-kljaje, ki znašajo skupno baje nad 12.000 lir. Primankljaj bo deloma men-da sama plačala, deloma pa njen že-

nin, kateremu pa kot zgleđa, zadeva s primankljaji prav nič ne ugaja.

Kot nam je na eni strani žal, da mo-ramo poročati take neljube zadeve o našem človeku, moramo z druge pribiti potrebo, da se taka dejanja počesto kaznujejo. Omenjena uradnica se je obnašala napram obćanom kot absolut-ni gospodar na obćinskem uradu. Za vsako uslugo, ki jo je naredila posa-mezniku si je znala prestrčati dobro plačilo. Ko so ljudje po zimi klali, je pod pretezo, da mora mese pregledati obćinski zdravnik in kaj še vse, sprejela tudi od revežev večje količine prašičjega mesa. Pa tudi sicer ima vse-polno dejanj na vesti. Brčkone se bodo sedaj začeli oglašati tudi posamezniki in zahtevati razna pojasnila in povra-čila.

Omenjena obćinska uradnica je bila ena izmed redkih naših uradnikov, ki so šli po poti, po kakršni hodi večina priseljencev. Pred leti je imela tudi potni list za Jugoslavijo in je večkrat zahajala v Ljubljano in Zagreb, a nihče ni vedel po kaj.

Ni potrebno h koncu še pripomniti, da so se obćani oddahnili, ko so zvedeli, da odhaja.

Tek sada se doznalo za smrt Ribarić Ivana iz Vodica

kojeza je voljaški kamion usmrtilo kod Vodnana još u maju mesecu.

Vodice, avgusta 1937. — Ribarić An-ton je v mjesecu maju otišao u Pulu k svo-nem bratu, koji ima u vna Etra trgovinu i dva. Od tog brata je otišao da posjeti i drugog brata, koji je na radu u selu Jur-šićima, ali na cesti izmedju Vodnjana i Juršićima, naleto je na njeka izvanjski teretni auto i na mjestu ga usmrtilo. Nakon ove nesreće, odvezli su ga natrag u faš-ističko kasarnu u Vodnjan, a drugog dana je bio pokopan bez ikakvih ceremonija.

Nitko nije obavio od kuda je rodom i nitko nije bio obaviješten, jer su mi nakon ove nesreće bili oduzeli svi dokumenti. Za njegovu smrt nije se znalo preko tri mjeseca, ier njegova žena je mislija, da se nalazi kod brata u Pulu, a ovaj pak misleći da je kod kuće, nije se zanimao više za njeka, dok treći brat nije o tome znao ni-čega. Napokon je njegova žena, ne slušajući nikakvo zlo, pisala šuraku u Pulu neka reče mužu da dođe u kuću. Sada je nastala zabuna i potraga za njim. Žena sa još le-dnjim govorkom išla je u Pulu i tu su do-djeli, kuda je on otišao. Svi su se utopili u vrušće k trećem bratu, ali on nije o to-mu znao ništa, na su otišli sve četvoru u Vodnjan karabinerima. I tek tada su do-znali za nesreću, kola li je snušla.

PROMET V TRŽAŠKI LUKI

Po pisanju tržaških listov, se je promet v tržaški luk precej povećal. V prvem poljetlju 1936 so

Table with 3 columns: description, amount, and unit. Rows include 'uzvozili' and 'izvozili' for 'zelenci' and 'morju'.

skupaj: 10,487,894 kv. 6,561,881 kv. Skupni promet znaša torej 17,059,775 kv. pripomniti je treba, da je bilo to v ča-su sankcij. Za letošnje prvo polovico leta pa je znašal

Table with 3 columns: description, amount, and unit. Rows include 'uzvoz' and 'izvoz' for 'zelenci' and 'morju'.

Skupno je znašal letošnji promet v prvi polovici leta 26,083,545 kv.

URAD ZA POSREDOVANJE DELA NA PREMUI

Prem, avgusta, 1937. — (Agis). — Na Etra budo v kratkem na novo od-priji šindikalni urad »za posredovanje dela. Do zdaj je premiska obćina v tem oziru spadala, pod ilirskobistriški posre-dovalni urad. Odkar pa smejo izmetje najemati in sprejemati poljske delavce je potom tega fašističnega urada, so nastale zmede in zmošnjave. Naš kmet je nezadovoljen s tem, da mu tuji ne-znan človek, ki ne pozna ne razmer ne potreb določa koga ne sme in koga mo-re sprejeti za pomoč pri poljskem delu. Sedaj nameravajo otvoriti podružnico te institucije tudi na Premu Brez občane, ba ta urad novo breme za naše obćane.

VLASNIK ŠUME JE ONAJ KOME SE PLAČA POREZ

kaže općinski načelnik u Klani

Klana, avgusta 1937. (Sag). — Ne-kada su naše šume bile guste i lijepe, a sada so sve uništava. Ali ne uništavamo ih mi već doseljeni talijanski radnici i voljnštvo, a sve uz blagoslov našega po-deštata. Ako naš čovek posječe nekol-ko stabala u svojoj šumi bez do-zvole, kažnjen je od 500 do 8000 lira glo-bove i do šest mjeseci zatvora. A za dozvo-lu treba mnogo potrošiti. Ho žude da dobije takovu dozvolu, mora da pribavi od geometra dva metra tog posjeda, da napiše dvije bilježevane molbe i da mol-be nečimta pošalje direkaciji žumske milicije u Rijeku i vojnoj komandi u Trstu. Tek tada obe ove vlasti odobre sječu, tek tada se smije sjeći.

A te molbe se vrlo polagano rješava-ju. Ljudi ne mogu čekati. Čekajući te dozvole uzalud, ljudi su otišli načelniku da se skine ta zabrana. Pitali su načel-nika ko je vlasnik šume, da li onaj ko nika za nju porez ili država. Načelnik je odgovorio da je vlasnik onaj kome se plaća, to jest država, a mi da možemo biti zadovoljni što nam se dozvoljava da plaćamo porez.

Tako se radi s nama, dok doseljeni Talijani puštoče nemilice ne samo općinsku šumu, već i naše privatne i ni-ko im ništa ne može.

MALE VIJESTI IZ JULJSKE KRAJINE

Teško pošodbo je dobil Ivan Uršič, star 28 let iz Baričice, ko je prijel za cev napolinjeno z želatino, ki je eksplozirala in mu odrgala levo roko.

Požar je našli Hledetu Mariju, stanuločemu v ulici Svete gore v Gorici, skoro celo hišo z opravu, kakor tudi najem-nici Tereziji Vuga. Škoda znaša 7.000 lir.

Karabinerji so prijavili oblastem Škupa Miroslava, starega 20 let iz St. Vi-da nad Vipavo radi kraje, grožen ter ri-ba de orožja. Ko so ga hoteli aretirati, je na-meril na agente revolver in se počasi od-daljval, nakar jim je vbežal. Dogodek je precej zanimiv in se je naglo razširila vest o njem. Škuepek, za katerim je bila izdana sodna tiralica se je nahajal v častu ko so ga hoteli aretirati v hiši Štanka Kobala. Policijski agenti, ki so obkolili hišo in pri-šli v stanovanje, so bili presenečeni, ko jim je Škuepek z orčjem v roki zagrozil, da jih pobije, če se kdo zane. Iznenadeni nad tem, niso agenti mogli preprečiti be-ga tati, ki se je v hrbitom proti vratom umikal in na pragu naglo skočil na dvo-rišče ter brez sledu izginiil. Še sedaj ga iščejo brez uspeha.

Goriški prefekt Prazzi je obiskal Sempas in se pozanimal za stanje kmetov, obćinske uprave itd.

Na Slapu Idrija sta trčila dva avtomobi-la in se prevrnila pod cesto. Težje lo je izkupil samo sofer Alojz Borgo iz Gorice, ki si je polomil nekaj zob.

Ko je 17. Konstantina Trplja iz Vrtohle konal, je zadel s krampon na granato skri-to v zemlji, ki se je razpočila in ga zelo teško ranila.

Velik spomenik, ki bo ob enem grobnica, bo kmalu končal na Oslavju. V n-ega bodo spravili 50.000 padlih vojakov.

Na Reki se je z motorjem ponesrečil Jože Hrbar. Preskušal je nov motocikl in pri tem zadel v avtomob. Hrbar je ostal z zlomljenimi nogami, njegov tovariš, ki je bil z njim na motorju, pa je dobil tako močne pošodbe, da najbrz ne bo ostal pri življenju. Motor se je pa vžgal in zgorel.

Goriška kvestura je prijavila ob-lastem Urško Votčlovo por. Strukeli iz Go-rice zaradi mazaštva. Njenemu zdravje-nju so prišli na sled po neki Genovefi Val-devit, ki je imela splav. Na podlagi preisk-ave so dognali, da so Vinčinova ukvarja z nedovoljenim zdravljenjem na podlagi lastnih zdravil. Za želdodne bolečine je uporabljala kuhane velike mrjavlje in bez-gov sok, za bči pa je predpisovala »zav-bo« iz strupenih zob in masti merlasca.

»Glusitiza e Libertà« prináša v svojih poslednjih številkih resolucio s podpisi intelektualcev, v kateri ostro obsolajo po-stojanje fašizma ob priliki umora bratov Karla in Nellija Rosselli. Resolucioje podpi-sujejo predvsem pisatelji, umetniki in dru-gi.

Italijanski konzul v Aleksandriji je zahteval izgon dr. Gaetana Profana radi antifašističnega nazora. Oblast pa mu je odgovorila, da ga samo radi tega, ker za-govarja svoje politične ideje ne more izga-jniti in se posluževati proti ugliednemu človeku, kot je dr. Protano, takih mer.

Predsednik obćine v Sidneyu (Av-stralija) je obvestil slavnega Italijan-skega tenorja Tito Schippa, da mu bo prepovedal gostovanje, če bo pozdrvil obćinstvo na fašistovski način.

Italijani, ki vzmalo domačinke v Abesiniji dobe od enega do pet let ječe.

Vla voce dežja Italijanci prináša vest, da so Italijanske profašistične jetnike pripeljali iz Španije v Italijo, kjer so baje enega že ustrelili.

Neki londonski listovi javljaju da su se Engleska i Francuska saglasile da pri-likom zasedanja Društva naroda u jeseni verifikacioni odbor ne primi pretstavnika Negusa.

Povećana trgovina Italije sa nje-nim kolonijama. Uvoz Italije iz njenih kolonija porasao je u prvom polugodi-štu 1937 na 135 milijuna lira, prema 72 milijuna lira za prvih šest mjeseci 1936. Izvoz Italije u njene kolonije se u tom razdoblju povećao od 886 milijuna na 1474 milijuna lira.

Povećana pasiva talijanske vanjs-ke trgovine u prvoj polovini 1937. Pre-ma podacima Centralnog statističkog ureda u Rimu, iznosio je talijanski uvoz u prvoj polovini 1937 godine 6.936 mil-lijuna lira, a izvoz 3.777 milijuna lira. Talijanska bilanca vanjske trgovine u prvoj polovini o. g. pasivna je dakle sa 2.159 milijuna lira. U istom periodu prošle godine, pasiva je iznosila svega 1.532 milijuna lira.

KONFINACIJE

Gorica, septembra 1937. Od oseb, ki se bile aretirane v Kamenški vo-gostini na Kornu v Gorici je bil gostinjar Karamenški konfiniran na dve leti, od prisotnih gostov neki Kumar pa na štiri leta. Štiri druge osebe so bile po-svarjene in postavljene pod strogo poli-cijsko nadzorstvo. Ostali so bili oproče-ni.

RESKA »VEDETTA D'ITALIA«

se sme, po dovoljenju ministrstva za notranje zadeve, spet uvažati in pro-dajati v Jugoslaviji. List se še več let ni uvažal v našo državo in je nekako uradno glasilo za reško pokrajino. Nanj morajo biti naročeni vsi obćinski uradi v pokrajini in vse javnopravne institu-cije. (Agis).

KOMENARCIJU BAZOVIČKIH ŽRTAVA

priredjuje društvo »Istra« u Zagrebu u subotu, dne 4. o. m. u 8 sati naveče u Hrvatskom učiteljskom domu, Trg Kralja Aleksandra broj 4.

VJESTI IZ ORGANIZACIJA

Z DRUŠTVA »ISTRA« U ZAGREBU  
ZERJAVICEVA ULICA BROJ 2.

Komemoracija Bazovačkim  
žrtvama

Društvo »Istra« u Zagrebu priredjuje dne 1. ov. m. komemoraciju Bazovačkim žrtvama u prostorijama Hrvatskog učiteljskog doma...

Važno!

Naši povjerenici za istočni dio grada (okolica Makštrina) jeni Mate Tribić, Petar Petrova 85 i Ottilio Zivulić, Nartiska 2, a povjerenici društva za Radionu državnih železnica...

Stara odijela, cipele i ponušeno rublje neka naše domaćice spremaju za one, koji će biti potrebni ovakvih odjevnih predmeta...

Naš list »Istra« jedini naš emigrantski list u Jugoslaviji, koji brine o interesima našeg naroda u Julijskoj Krajini...

APEL  
SVIMA EMIGRANTIMA I PRIJATELJIMA

Omladinska sekcija društva »Istra« u Zagrebu shvatila je svoju dužnost kako treba da se postavi na pravo mjesto...

Omladinska sekcija shvaća važnost našega jednog emigrantskog glasila »Istra« pa ga pomaže gdje stigne...

Omladinska sekcija poziva sve emigrante, kojima je iskreno do progresa u rješavanju zajedničkih pitanja emigrantskog pokreta...

Odbor Omladinske sekcije apelira na sve emigrante kojima knjige leže neplošno kod kuće da ih stave na raspoloženje organiziranoj emigrantskoj omladini...

Izlet na Pongračevu laganicu  
Omladinska sekcija društva »Istra« priredjuje izlet na Pongračevu laganicu...

Omladinska sekcija na sv. Anđelima  
Bez naručivanja prethodnih priprema održat će se 6. sv. Anđelima pohod na otok Grčane...

ISPIT  
Ovih dana položio je kapetanski ispit poručnik II pl. puka Prebrih R. Zdravko...

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. Ograni se računaju po cjeniku. — Tiskar: Stećanjina...

DOGRADITEV IN IZPOPOLNITEV  
PRVEGA EMIGRANTSKEGA ZAVETIŠČA V JUGOSLAVIJI



Begunci urejujejo svoj dom

Ljubljana, 1. sept. 1937. Med emigrantskimi organizacijami, ki so razumele in globoko zajele težak socialni problem naše emigracije...

Da bi zasitili najbednejše, jim olajšali težke skrbi in jim nudili čim izdatnejšo pomoč, je društvo v prve čase najelo svoje in uredilo začasno prenočišče...

Zato si je društvo vedno prizadevalo, da bi prenočišče razširilo in izpopolnilo. Stavbo, ki je bila prvotno samo pritiščno in dokaj skromno opremljena...

Izvršena so bila tekom letošnje poslovne dobe sledeča dela. Zunanost je bila omejena samo na polovico, zato se je najprej ometalo okoli 230 kv. m. zidu...

Završena so bila tekom letošnje poslovne dobe sledeča dela. Zunanost je bila omejena samo na polovico, zato se je najprej ometalo okoli 230 kv. m. zidu...

kv. m. Popravljeni, na novo pobeljeni in prepleškani so bili vsi notranji prostori, napravljeni napuše pri oknih in pokrit s pločevino...

Na izvršena dela se je porabilo veliko količino raznega materialja. Tako okoli 100 kub. m. peska in apna, več stotov cementa...

Prepričani smo, da bodo vsa glavna dela na stavbi letos končana, ostala bo samo še kaka malenkost...

Vendar pa s tem še niso pri kraju vsa dela in vse potrebe prenočišča. Trebno je skrbeti za notranjo opremo, pri čemer postajajo, omaro in obešalnike...

Poleg vsega tega je pred nami tudi nabava živca in kuriva. Vsem stanovančom moramo nuditi tudi v bodoči zimi onem skromno kosilo in večerjo...

Velika je odborova naloga in težko je njegovo breme, ki si ga je nadel. Toda odbor ne kloni. Njegova dolžnost je pomagati onim, ki so pomoči potrebni...

Ko se društvo zahvaljuje vsem dobrotnikom in podpornikom za njihovo dosedanje pomoč jih prosil tudi za nadaljnjo naklonenost...

GORIŠKA POKRAJINA

GEOGRAFSKO-FIZIČNI PREGLED

Iz »Bollettina mensile del Consiglio provinciale delle Corporazioni« posnemamo sledece podatke iz spisa dr. Edmonda Canduttija o goriški pokrajini...

Goriška provinca meji na trzasko in vidensko Na severovzhodu meji na Jugoslavijo v dolžini 218 km. Po katastrskih podatkih meri goriška pokrajina 270,82 kvadratnih km in zavzema približno ves vodni oazen Soče in njenih pritokov...

Karakteristična je vipavska dolina zaradi bližnjega kraškega sveta. Vodovje Trnovske planote in Hrúsičke priteka po podzemeljskem potu v Vipavsko dolino...

Zaradi tega v enem delu prevladujejo krme tu na drugi strani pa primanjkuje črne zemlje za žito, zato je provinca razdeljena na nižinski godnato-travniki...

Travniki in pašniki so po večini v alpskem delu in v nižjem Krašu, gozdovi pa v predalpskem predelu in visokem Krašu, razno drevje po gričevnih predelih in vsajeno drevje v nižini...

NAŠI POKOJNIKI

Banjaluka, 1. septembra 1937. — V Slatini pri Banjaluki je umrla dne 29. avgusta 47 letna Atozija Adamić, soproga Aloizijeva, doma iz Ivangradca...

Mirkotu Šavliju, doma iz Čepvanja, pošestniku na Vlaškem bregu kraj Banjaluke odvrela je 27. avgusta nenadna smrt 4 letnega sina edinega Pepija. Založnostni staršem naše sožalje!

Podrobnosti o zločinskem umoru v Miljah

Trst, avgusta 1937. (Agis). — V zadnji številki je prinesel naš list kratko poročilo o umoru Marijana Rossettija v Miljah. Poročila, ki smo jih prejeli o tem umoru, si seker precej nasprotujejo...

jale pri svoji odločitvi in jih stražniki niso mogli pomiriti, so jih pričeli polaganje aretirati in spravljeni v zapore. Nemalo presenečeni so zvečer možje, ko so prišli z dela, zvedeli da dogodek...

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. Ograni se računaju po cjeniku. — Tiskar: Stećanjina ulica 48, III. kat. — Pretprijava: za 6 mjeseci godinu 48.— din., za pola godinu 24.— din., za iznoženstvo dvostruko, za Ameriku 2 dolara. — Vlasnik i izdavač: Konradčić »Istra«, Biskupskoga 28a, II. broj telefona 67-80. — Za uredništvo odgovara IVAN STALIĆ, Zvonimira ulica 48, III. kat. — Za tiskaru odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilca broj 181.